

Deprivace, attachment a morální usuzování

Otázky vycházející z vašich reflexí

- Jak jste se ošetřili po shlédnutí filmu/napsání reflexe
- Jak bych poznal/a známky deprivace u dítěte školního věku (na co se zaměřit)
- Na co se vy osobně chcete zaměřit v budoucnosti zaměřit
- Nejzajímavější poznatky z ACE studie?

MUNI
PED

Deprivace

Dětské adverzní zkušenosti

Dětské adverzní zkušenosti

- 1. Fyzické týrání
- 2. Emocionální týrání
- 3. Sexuální zneužívání
- 4. Fyzické zanedbávání
- 5. Emocionální zanedbávání
- 6. Domácí násilí na matce nebo babičce
- 7. Duševně nemocný blízký člověk
- 8. Zneužívání drog a alkoholu u blízkých lidí
- 9. Rozchod nebo rozvod rodičů
- 10. Uvězněný blízký člověk

SMRT

PŘEDČASNÁ SMRT

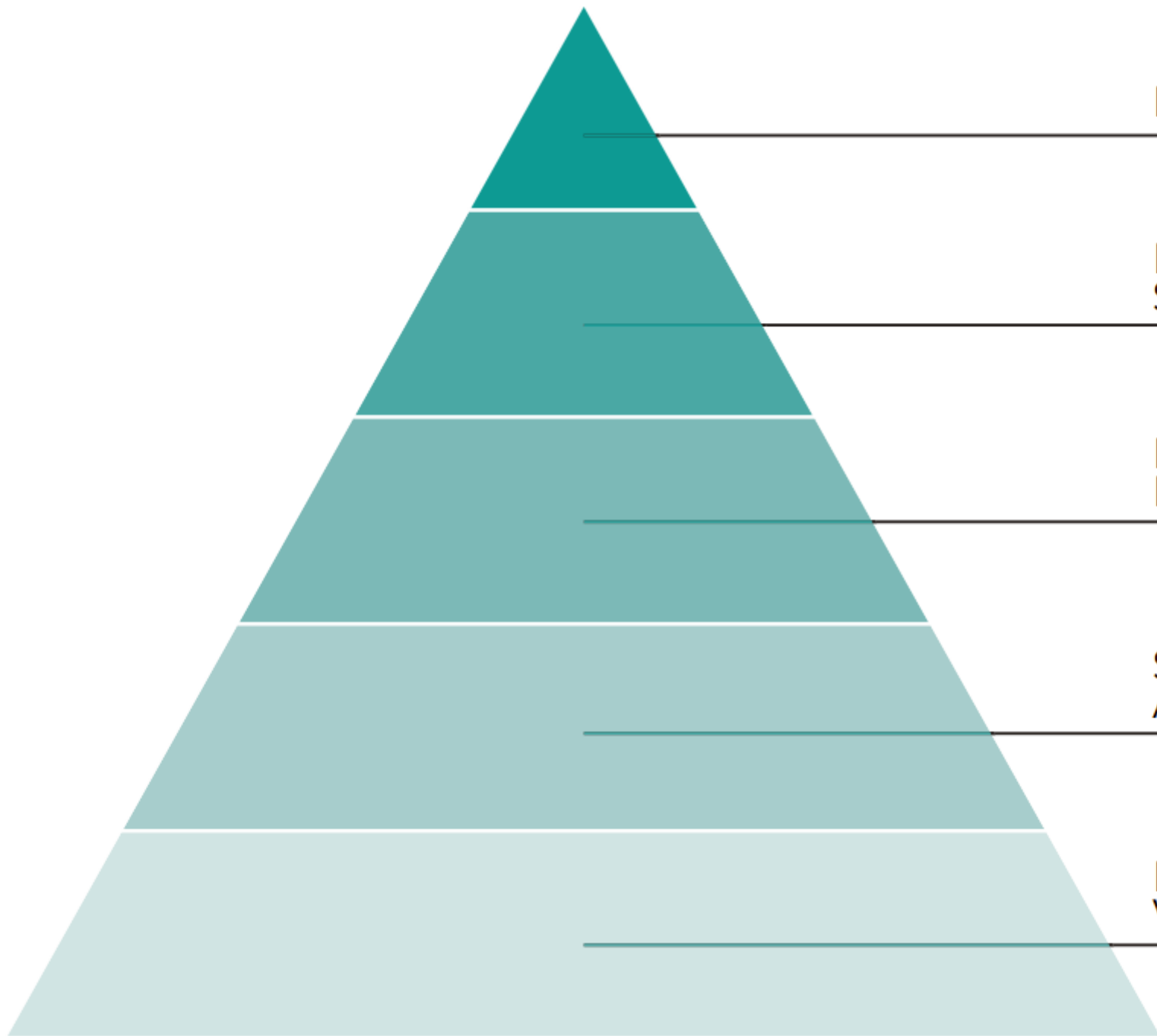
NEMOC, POSTIŽENÍ,
SOCIÁLNÍ PROBLÉMY

PŘIJETÍ ZDRAVOTNĚ
RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

SOCIÁLNÍ, EMOCIONÁLNÍ
A KOGNITIVNÍ DEFICITY

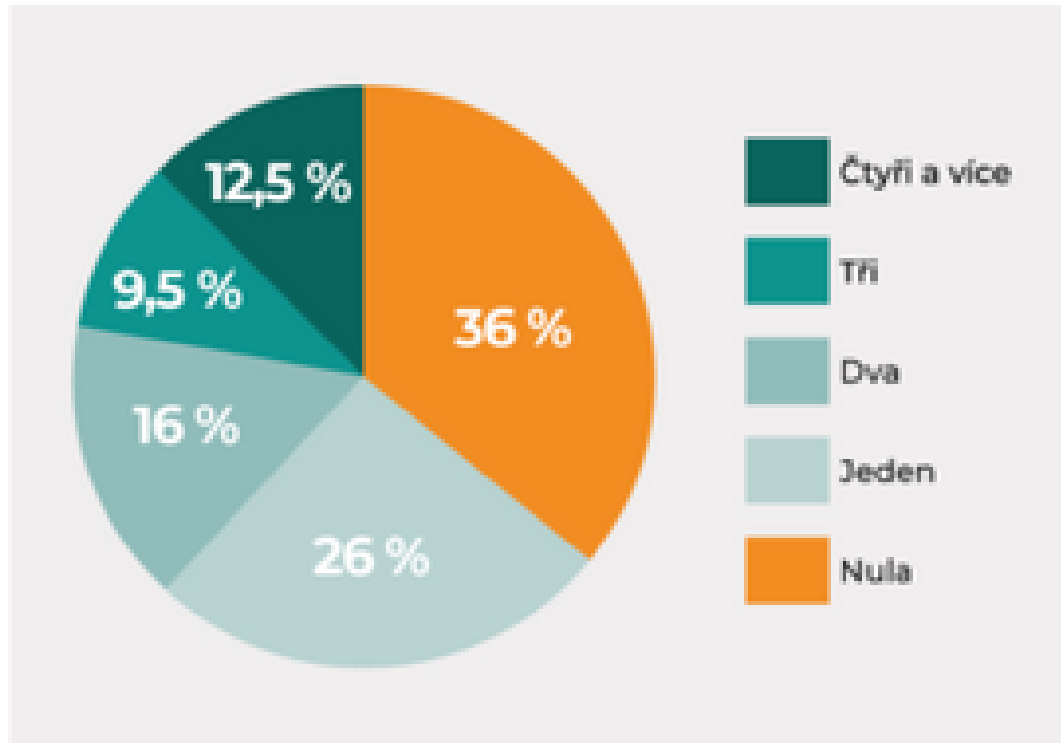
NEGATIVNÍ ZÁŽITKY
V DĚTSTVÍ

NAROZENÍ

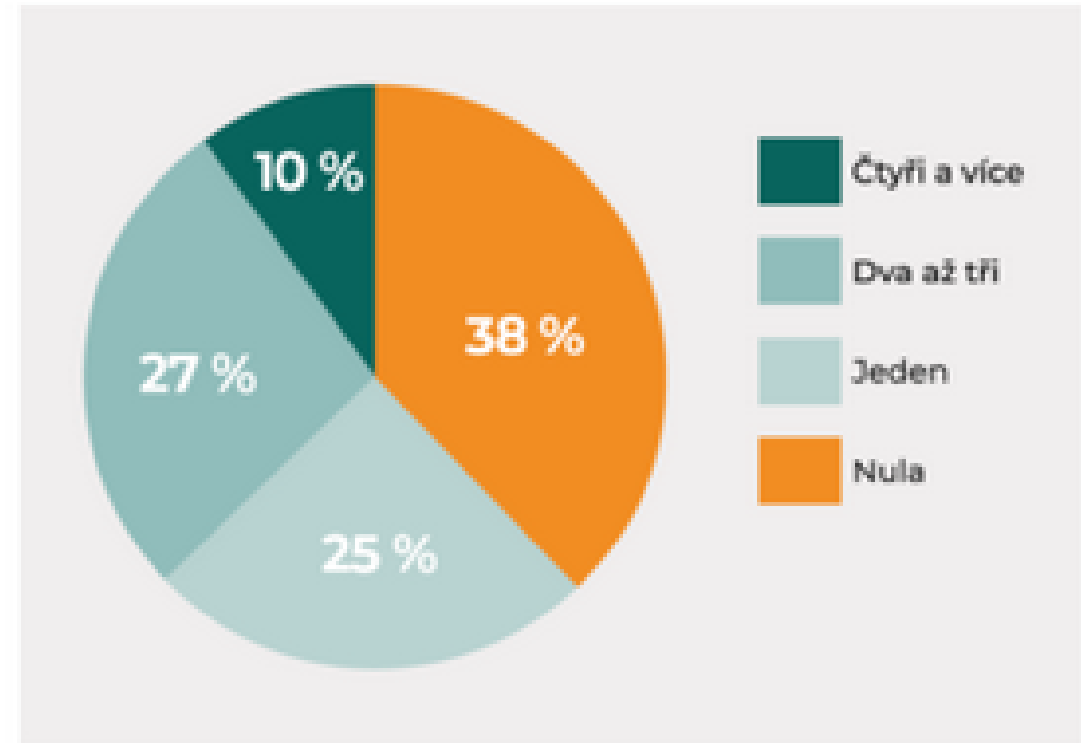
ČESTNOST NEGATIVNÍCH ZKUŠENOSTÍ (NZD) V DĚTSTVÍ

Četnost NZD podle původní studie (rozšíření I. a II. vlna dat)

<https://www.cdc.gov/violenceprevention>

Četnost NZD v ČR

WHO (2017). Survey of adverse childhood experiences in the Czech Republic

VÝSKYT NEGATIVNÍCH ZKUŠENOSTÍ V DĚTSTVÍ (NZD) V ČESKÉ POPULACI

=25

VE TŘÍDĚ S 25 DĚTMI SE V PRŮMĚRU
POUZE 9 DĚTÍ NESETKÁ S VÝRAZNĚ
NEGATIVNÍMI ZKUŠENOSTMI MEZI 0-18 LETY.

V PREVENCI NEGATIVNÍCH ZKUŠENOSTÍ V DĚTSTVÍ MŮŽE POMOCI NÁSLEDUJÍCÍCH PĚT P

Propojme potřebné rodiny s odborníky.

Poukazujme na vliv negativních zkušeností na děti a zaujměme trauma respektující přístup ve školách.

Pomáhejme dětem i rodičům naučit se zdravě zvládat stres a náročné životní situace.

Přijměme zodpovědnost, všímejme si signálů ohrožení dětí a včas na ně upozorněme.

Podporujme wellbeing pedagogického sboru a dětí.

MUNI
PED

Attachement aneb vazba

Vývoj

- 1) **před vznikem vazby** (asocial stage, nekritické sociabilita; asi do 3 měsíců)
- 2) **zárodky citové vazby** – vazba nerozlišená, ve fázi utváření (asi do 6.- 8.měsíce)
- 3) **období vyhraněné citové vazby** (plně kolem 4. roku)
- 4) **záměrný vztah a partnerství**

The strange situation test 1

□ **Pozorování dítěte (do 2 let) při separační situaci. Trvá asi 20 minut, má 8 sekvencí:**

1. matka a dítě vchází do neznámé místnosti
2. matka si sedá a dítě má možnost volně se pohybovat
3. přichází neznámý člověk
4. matka jde pryč, opouští dítě s neznámým člověkem
5. matka se vrací zpět, cizí člověk odchází
6. matka odchází, nechává dítě samotné v místnosti
7. cizí člověk se vrací
8. cizí člověk jde pryč a matka se vrací

The strange situation test 2

- Sledování:
  - **stupně blízkosti**, kterou děti vyhledávají **u svých matek** před a po separaci
  - **stupně blízkosti**, kterou děti vyhledávají **u cizí osoby**, jsou-li na chvíli opuštěny matkou
  - **protestu** při separaci od matky, chování při **opětovném setkání**

[https://youtu.be/JqlbvpXp74k?si=Y2fbwVHW
Nur6FVih](https://youtu.be/JqlbvpXp74k?si=Y2fbwVHWNur6FVih)

Typy citové vazby

- vyhýbavá** (Avoidant) nejistá vazba
- bezpečná** (jistá) vazba
- úzkostná vazba
  - odmítavá / ambivalentní** nebo
  - dezorganizovaná** vazba

MUNI
PED

Morální usuzování

Heinzovo dilema

Morální dilema

V jedné daleké zemi umírala Žena, která onemocněla zvláštním druhem rakoviny. Existoval lék, o němž si lékaři mysleli, že by mohl Ženu zachránit. Šlo o určitou formu rádia, kterou jeden lékárník v tomtéž městě právě před nedávnem objevil. Výroba byla velmi drahá, avšak lékárník požadoval desetkrát víc, než kolik jej stála výroba. Za rádium zaplatil 200 dolarů a za malou dózu s lékem požadovat 2 000. Heinz, manžel nemocné Ženy, vyhledal všechny své známé, aby si půjčil peníze a usiloval i o podporu úřadů. Shromáždil však jen 1 000 dolarů, tedy polovinu požadované ceny. Vyprávěl lékárníkovi, že jeho Žena umírá, a prosil jej, aby mu lék prodal levněji, nebo ho nechal zaplatit později. Lékárník však řekl: „Ne, já jsem ten lék objevil a chci na něm vydělat nějaké peníze.“ Heinz tím vyčerpal všechny legální možnosti; je zcela zoufalý a uvažuje, zda by se neměl do lékárny vloupat a lék pro svou Ženu ukrást.

Úroveň

Stádia

I. Prekonvenční morálka	a) Orientace na trest
	b) Orientace na odměnu neboli instrumentálně-relativistická orientace
II. Konvenční morálka	a) Orientace na "být hodným dítětem"
	b) Orientace na autoritu, zákon a řád
III. Postkonvenční morálka	a) Orientace na společenskou smlouvu neboli sociálně-smluvní právně-formalistická orientace
	b) Orientace na univerzální etické principy

Zadání úkolu

- Skupinový mikroprojekt (2-5 osob)
  - Dětská kresba, tvorba
  - Rozhovor s dítětem o škole/školce
  - Reflexe situace z praxe
- Jakých vývojově důležitých projevů jste si všimli, pojmenujte, spojte s teorií
  - Snažte se použít popisný nikoliv hodnotící jazyk
  - Ujistěte se, že identita dítěte nebude prozrazena !
  - Prostor pro společnou reflexi, prostor pro otázky